

De krachtige dokter

In De krachtige dokter gaat het over vitaliteit en werkplezier. Hoe blijft u als huisarts zelf, samen met uw collega's en de rest van het team in de huisartsenpraktijk, krachtig overeind?

'Alles draait om het goede'

Filosoof Remko van Broekhoven levert op de Huisartsendag een filosofische bijdrage aan het huisartsenvak. Dat is minder ongebruikelijk dan het wellicht klinkt, zegt hij. 'Al duizenden jaren geleden zagen filosofen als Cicero, Aristoteles of de stoïcijnen filosofie als een vorm van therapie. Filosofen helpen ons om onszelf beter te begrijpen en daardoor ook om ons gedrag te veranderen en ons welzijn te vergroten. Dat heeft natuurlijk duidelijke raakvlakken met wat een huisarts doet.'

'Het goede', de ethiek, is een kracht die de huisarts kan gebruiken bij die bewustwording en gedragsverandering, zegt Van Broekhoven. Hij onderscheidt meerdere dimensies van ethiek. 'Ethiek gaat over "het goede doen" zoals wij mensen dat doorgaans zien in tegenstelling tot het kwade. Voor een huisarts is dat mensen beter maken, of soms wellicht: het leven op een goede manier helpen beëindigen. "Het goede doen" gaat ook over je professionele competentie: ben je goed in je vak? Hoe beter je bent in je vak, hoe groter de kans dat je in ethisch opzicht het goede doet. Al is dat niet vanzelfsprekend. Denk aan iemand als Rutger Castricum van PowNed: hij is ongetwijfeld goed in zijn vak, maar doet hij ook het goede? Diezelfde vraag kun je je als huisarts stellen. Je beheerst de techniek van het vak misschien heel goed, maar als je tegelijk weinig geduld hebt, doe je dan wel het goede?'

Ten slotte is voor 'het goede doen' ook belangrijk of je je als huisarts goed voelt over de manier waarop je je vak uitoefent, zegt Van Broekhoven. 'Slapeloze nachten van de stress of voortdurende en destructieve twijfel dragen niet bij aan het goede doen.' Verscheidene filosofen hebben gedachten over 'het goede' die voor

'Filosofie kan helpen om dagelijks het goede te doen'

Remko van Broekhoven

de alledaagse praktijk van de huisarts bruikbaar zijn. Van Broekhoven somt op: 'Aristoteles, Epicurus, Nietzsche, de stoïcijnen. Zij kunnen huisartsen verder helpen met dilemma's als: hoe goed kun je zorgen voor mensen van wie je het gevoel hebt dat ze niet goed voor zichzelf zorgen?' In zijn workshop, belooft Van Broekhoven, zal hij de grote namen uit de filosofie verbinden aan concrete situaties waarmee huisartsen te maken krijgen.

Ethiek is overigens ook heel goed bruikbaar buiten de spreekkamer, zegt hij. 'Bijvoorbeeld in het omgaan met perverse prikkels als "protocolitis" en het krachtenspel met verzekeraars en overheid waarin de huisarts zich overeind moet zien te houden. Gelukkig hebben huisartsen zich verenigd in de LHV om in die grote context het goede te blijven doen en

de soms zieke omgeving waarin de huisarts werkt, beter te maken. Dat kun je als huisarts niet alleen. In dat grote krachtenspel is dus ook een zekere mate van aanvaarding nodig om als individuele huisarts je dagelijkse werk te kunnen doen.'

Voor de houding van die individuele huisarts in het grotere geheel refereert Van Broekhoven aan een bekende uitspraak, waarschijnlijk afkomstig van de stoïcijner Epictetus: 'Geef me de kalmte om te aanvaarden wat ik niet kan veranderen, de moed om te veranderen wat ik kan veranderen en de wijsheid om die twee te onderscheiden.' 'Diezelfde uitspraak wordt overigens ook gebruikt in groepen van de Anonieme Alcoholisten', zegt Van Broekhoven, om nog maar eens te benadrukken hoezeer filosofie en therapie natuurlijke bondgenoten zijn. ¶

Filosoof Remko van Broekhoven geeft de lezing op twee momenten: van 14.30 – 15.30 uur en van 16.00– 17.00 uur